

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MILLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Gelenekten
Geleceğe
Akan Şehir
BURSA

İNEGÖL İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bursa ili İnegöl ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Rapordaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
2. GİRİŞ.....	7
3. TARİH.....	7
4. İDARİ YAPI.....	8
5. DOĞAL YAPI.....	8
5.1. İklim.....	8
5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı.....	8
5.2.1. Bitki Örtüsü	8
5.2.2. Arazi Kullanımı.....	9
5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları.....	9
5.3.1. Jeotermal Kaynaklar	9
5.3.2. Maden Rezervleri.....	9
6. SOSYAL YAPI	10
6.1. Nüfus ve Demografik Yapı	10
6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	11
6.3. Eğitim	11
6.4. Sağlık	12
7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	13
8. ALTYAPI.....	13
8.1. Elektrik.....	13
8.2. Doğalgaz	14
9. EKONOMİK YAPI	14
9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	15
9.2. Tarım ve Hayvancılık	16
9.3. Sanayi	19
9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB).....	19
9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	21
10. GZFT ANALİZİ.....	21
11. SONUÇ	22

ŞEKİLLER

Şekil 1. İnegöl İlçesinin İl İçindeki Konumu.....	7
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	8
Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli İnegöl İlçesi Alan Kullanımı Verileri.....	9
Şekil 4. İnegöl İlçesi Nüfus Piramidi (2021).....	10
Şekil 5. İnegöl İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)	13
Şekil 6. İnegöl İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)	14
Şekil 7. İnegöl İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020).....	15
Şekil 8. İnegöl İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)	16
Şekil 9. İnegöl' de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)	19

TABLolar

Tablo 1. İnegöl İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020) .	10
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması.....	11
Tablo 3. İnegöl İlçesi Eğitim İstatistikleri	11
Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)	12
Tablo 5. İnegöl İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)	17
Tablo 6. İnegöl İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri(Ton)	17
Tablo 7. İnegöl İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)..	17
Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)	18
Tablo 9. İnegöl İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)	18
Tablo 10. İnegöl İlçesi Tarımsal Veriler (2019).....	18
Tablo 11. İnegöl İlçesi Arıcılık Verileri (2021).....	19
Tablo 12. İnegöl İpekböcekçiliği Verileri (2021).....	19
Tablo 13. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas OSB Sektörel Dağılımı.....	20
Tablo 14. İnegöl OSB Sektörel Dağılımı.....	20
Tablo 15. Yenice OSB Sektörel Dağılımı	21
Tablo 16.İnegöl İlçesi KSS Verileri.....	21

KISALTMALAR

BAĞ-KUR: Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

SE-GE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

GZFT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	İnegöl
İl Merkezine Uzaklık	47 km
Yüzölçümü	1065 km ²
Bitki Örtüsü	Çayırılık ve orman; ağaç türleri çam, kayın, göknar, söğüt, kavak, karaağaç, meşe, ıhlamur, kestane
Nüfus Sayısı (2021)	286.848
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2021)	%67,73
Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	2. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Mobilya, tekstil, otomotiv yan sanayi
İlçede Öne Çıkan Sektör	Orman ürünleri alanında imalat sanayi, ağaç ve kereste işletmeciliği
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Armut, şeftali, kiraz, çilek, ahududu, mavi yemiş ve muşmula
Organize Sanayi Bölgesi	İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas OSB, İnegöl OSB, Yenice OSB
Küçük Sanayi Sitesi	İnegöl KSS
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Termal, doğa, tarih, gastronomi
Somut Kültürel Miras	Oylat Kaplıcaları, Hilmiye Mağarası, Ortaköy Kervansaray, İnegöl Köftesi, İshakpaşa Külliyesi, Kurşunlu Camii-Kurşunlu Han, Turgut Alp Türbesi, Bayhoca Türbesi, Arpakarı Tepe Yamaç Paraşütü Pisti, Boğazova Yaban Hayatı Koruma Sahası, İnegöl Kent Müzesi, İnegöl Mobilya ve Ağaç İşleri Müzesi, Elmaçayır Mağarası, Fevziye Kanyonu, Kiran Şelalesi, Dokuzlar Şelalesi, Oylat Şelalesi
Somut Olmayan Kültürel Miras	Köfün kültürü, el açması börek kültürü, yağmur duası, kahve kültürü
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	3.650
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	Oylat bölgesi
Maden Rezervleri	Manganez, altın, antimuan ile bakır, kurşun ve çinko

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki yüksek rekabet gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırsalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kıra dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

İnegöl; Bursa'nın merkez dışındaki en büyük ilçesidir. Ayrıca sanayi üretimiyle Bursa'nın en yoğun ve en büyük sanayi merkezlerinden biridir. Günümüzde İnegöl, büyük ve modern sanayi kenti olmanın yanı sıra Türkiye'deki birçok ilden büyüktür. İnegöl denince; İnegöl mobilyası, İnegöl köftesi, Oylat kaplıcaları, İnegöl ay çekirdeği, çileği, yaban mersini ve ülkemizin ilk sivil mehter takımı olan İnegöl tarihi mehteri akla gelmektedir.

BEBKA tarafından, bölge planı ziyaretleri kapsamında Bursa'da 17 ilçenin ilçe müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilerek ve veri araştırması yapılarak ilçelerin mevcut durumunu, ihtiyaç ve potansiyel yatırım konuları ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

2. GİRİŞ

İnegöl ilçesi Bursa ilinin doğusunda yer almakla birlikte ilçenin kuzeyi Yenişehir, güneyi Kütahya, Keles ve Bilecik ile çevrilidir.

İl Merkezine Uzaklık: 47 km

Yüzölçümü: 1065 km²

Şekil 1. İnegöl İlçesinin İl İçindeki Konumu

3. TARİH

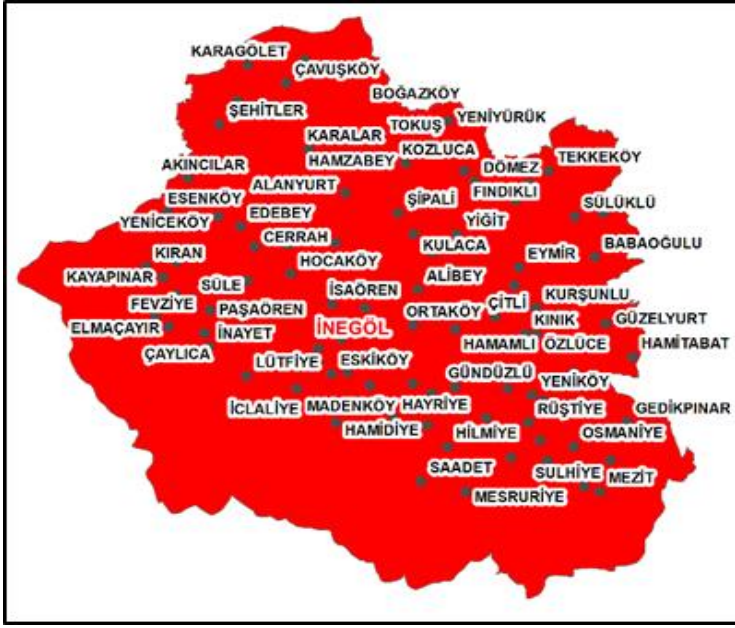
İnegöl, tarihi boyunca farklı isimlerle anılmış bir şehir olarak bilinir. Bizans döneminde Angelacoma olarak adlandırılan bu şehrin İnegöl adının kökenine dair kesin bir kaynak bulunmamakla birlikte, değişik yazılış biçimlerine rastlanır. Osmanlı kaynaklarında genellikle "Ayna-Göl" veya "İne-Göl" olarak geçer. Seyahatnamesinde, şehrin Ezinegöl olarak bilindiği ve zamanla "Ez" kısmının çıkarılarak yalnızca İnegöl adını aldığı belirtilir. Bazı halk söylentilerine göre ise şehir adı, tekfur kızının "Ey! Ne Göl!" ya da "İğne Göl" şeklindeki ifadesinden türemiştir.

Tarihsel olarak Hititler, Bitinyalılar, Lidyalılar, Persler ve Makedonyalılar gibi farklı medeniyetlerin hüküm sürdüğü İnegöl, M.S. 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun bölünmesi sonucu Doğu Roma İmparatorluğu ve Bizans İmparatorluğu'nun egemenliğine geçti. 1078 yılında Selçuklu hükümeti altına girdi, ancak haçlı savaşları sırasında kısa bir süre yeniden Bizans yönetimine geçti. Osmanlı Beyliği'nin kuruluş döneminde ise Turgut Alp tarafından fethedildi. Son olarak, Mondros Mütarekesi sonrası Yunan işgali altına giren İnegöl, 6 Eylül 1922'de Yunan işgalinden kurtarıldı.

4. İDARİ YAPI

İnegöl, tarihi bir geçmişe sahip olan bir ilçe olup, 1885 yılına kadar Hüdavendigâr (Bursa) iline bağlıydı. Bu yılda, Hüdavendigar vilayetine bağlı Ertuğrul adı verilen Bilecik'e dahil edildi. 1926'dan itibaren ise tamamen Bursa iline bağlandı. 2012'de kabul edilen Büyükşehir yasası ile İnegöl, Bursa'nın merkez ilçesi haline geldi. Bu yasa ile ilçeye 4 belde ve 91 köy kırsal mahalle olarak bağlandı. Şu an itibariyle İnegöl'de 116 mahalle muhtarlığı bulunmaktadır.

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

5. DOĞAL YAPI

5.1. İklim

İnegöl'ün iklimi yaz aylarında sıcak ve kurak, kış aylarında soğuk ve yağışlıdır. Bu iklim, Karadeniz ile Akdeniz iklimi arasında bir geçiş karakteri taşır. Ortalama yıllık sıcaklık 12,4°C'dir. Yaz aylarının ortalama sıcaklığı 21,9°C iken kışın ortalama sıcaklığı 2,3°C'dir. En yüksek kaydedilen sıcaklık 41,2°C ile ağustos ayına aittir, en düşük sıcaklık ise -22,7°C olarak ölçülmüştür.

5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

5.2.1. Bitki Örtüsü

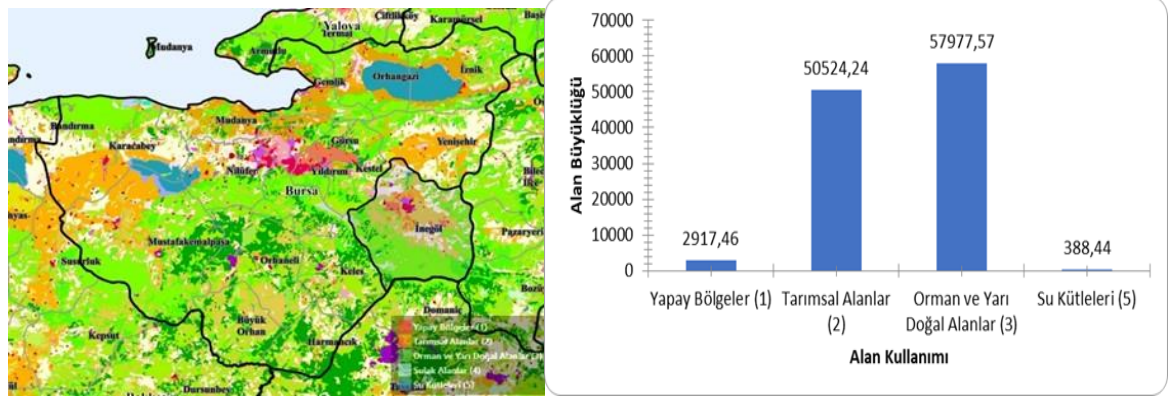
İnegöl'ün doğal peyzajı yeşil ağırlıklıdır ve çevresindeki dağlar ormanlarla kaplıdır. Bu ormanların ana ağaç türleri arasında çam, kayın, göknar, söğüt, kavak, karaağaç, meşe, ıhlamur ve kestane bulunmaktadır. İnegöl, 104.447 hektarlık orman alanı ile ülke ortalamasının üzerinde bir orman varlığına sahiptir. İlkbahar aylarında, düşük rakımlı bölgelerdeki çayırlar ve orman açıklıkları birçok bitki türüne ev sahipliği yapar. Araştırmalar

İnegöl sınırları içinde yaklaşık 600 bitki türünün bulunduğunu göstermektedir. Bu bitki türleri arasında mürver, iğ ağacı, süpürgelik, katır tırnağı, yabancı sinameki, kara yemiş, ahududu, böğürtlen, yabancı gül, tavşan elması, alıç, gilaburu, kurtbağrı, yasemin ve erguvan gibi çalı türleri de yer almaktadır.

5.2.2. Arazi Kullanımı

İlçenin alan kullanım verileri incelendiğinde büyük bir bölümünün tarımsal alan ile orman ve yarı doğal alanlardan oluştuğu görülmektedir.

Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli İnegöl İlçesi Alan Kullanımı Verileri (hektar)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

5.3. Enerji ve Yeraltı Kaynakları

5.3.1. Jeotermal Kaynaklar

İlçede özellikle Oylat bölgesinde zengin jeotermal su kaynağı bulunmakta olup çıkan sular termal konaklama ve tedavi merkezlerinde kullanılmaktadır.

JEOTERMAL ALAN ADI	SICAK SU DOĞAL ÇIKIŞ ADI	Sıcaklık C°	Debi (lt/sn.)	KULLANIM ALANI
İNEGÖL -OYLAT	Oylat	25-40	50	Kaplıcada ve kaplıca tesisinin ısıtılmasında
İNEGÖL	Karacakaya	25-27	25	

5.3.2. Maden Rezervleri

İnegöl'de manganez, altın, antimon ile bakır, kurşun ve çinko maden yatakları bulunmaktadır.

MANGANEZ (Mn)

- Maden Yatağı: İnegöl (Yenice)
- Tenör: %18-54 Mn
- Rezerv1: 150 ton rezerv tahmini.

ALTIN (Au)

- Maden Yatağı: İnegöl (Sülüklügöl Sahası) Tenör: 3.027 gr/ton Au
- Rezerv: 19.846 ton görünür + muhtemel, 17.407 mümkün rezerv.

ANTİMUAN (Sb)

- Maden Yatağı: İnegöl-Sülüklügöl Sahası Tenör: %6,5 Sb
- Rezerv: Geçmiş yıllarda 1.000 ton cevher çıkarılan yatakta halen 14.400 ton rezerv.

BAKIR-KURŞUN-ÇİNKO (Cu-Pb-Zn)

- Maden Yatağı: İnegöl-Hayriye ve Saadet Köyleri, Kocaköprüdere Pb-Zn-Cu sahası
- Tenör: %0,1- %0,96 Cu, %2.16- %47,9 Zn, %0.015- %0,85 Pb
- Rezerv: 150.000 ton görünür + muhtemel, 113.555 ton

6. SOSYAL YAPI

6.1. Nüfus ve Demografik Yapı

İnegöl'de 2021 yılı sonu itibariyle 286.848 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %49,7'sini kadın nüfus, %50,3'ünü erkek nüfus oluşturmaktadır.

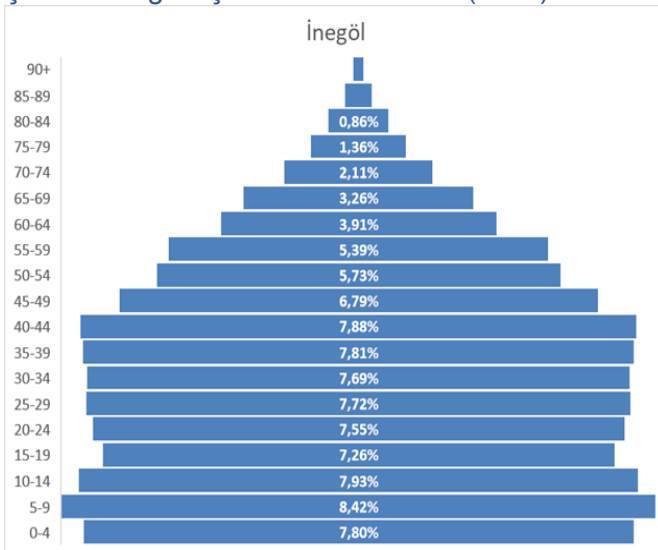
Tablo 1. İnegöl İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)

Yıl Cinsiyet	2017	2018	2019	2020	2021
Erkek	129.849	134.942	138.076	141.314	144.197
Kadın	128.082	133.213	135.857	140.070	142.651
Toplam	257.931	268.155	273.933	281.384	286.848

Kaynak: TÜİK

İnegöl ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %8,42 oranı ile 5-9 yaş arası nüfusun ilk sırada, %7,93 oranı ile 10-14 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %7,88 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede genç bağımlı ve çalışma çağındaki nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 4. İnegöl İlçesi Nüfus Piramidi (2021)

Kaynak: TÜİK

6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)

İnegöl ilçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında sosyo-ekonomik gelişmişlik bakımından Türkiye'deki ilçeler içerisinde 131.inci, Bursa'daki 17 ilçe içinde ise 5. sıradadır. İlçe 1,018 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 2. kademe yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
İnegöl	131	5	1.018	2

Kaynak: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2022)

6.3. Eğitim

İnegöl ilçesinde 2016-2020 yılları arasında özel okulların sayılarında artış görülmüştür. Özel okullarda öğrenim gören öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve derslik sayıları da okul sayılarına paralel olarak artmıştır.

Tablo 3. İnegöl İlçesi Eğitim İstatistikleri

Okul Türü	Veri Türü	Yıl	KREŞ & G. BAKIM EVİ		OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		LİSE GENEL		LİSE MESLEK	
			Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi
Okul Sayısı	2016	4	2	6	6	6	55	5	52	6	8	-	18	
	2020	2	2	11	8	11	52	12	53	19	8	2	17	
Öğrenci Sayısı	2016	142	29	420	3.389	612	15.971	1.024	12.949	1.229	4.299	-	7.675	
	2020	16	-	352	4.836	1.101	18.466	1.303	16.684	1.452	5.924	159	8.466	
Öğretmen Sayısı	2016	3	-	17	39	76	739	101	751	99	139	-	492	
	2020	7	-	54	63	117	817	207	938	306	283	28	609	
Derslik Sayısı	2016	11	-	43	33	95	649	51	488	55	166	-	353	
	2020	6	5	90	41	154	675	120	568	181	154	19	366	

Kaynak: Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü (2020)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)¹ : 23,6
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)² : 24,13
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 19
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 14,33
- Okuryazarlık Oranı (2021) : %97,86

İlk ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı sırası ile 23,6 ve 24,13 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %97,86 ile il ortalamasının üstündedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Türkiye'deki ilçeler arasındaki hizmet ağlarını inceleyen ve analiz eden YER-SİS (2020) çalışması neticesinde ortaöğretim eğitimi

¹ İlköğretim için ilkokul ve ortaokul değerleri toplanarak hesaplanmıştır

² Ortaöğretim için lise ve meslek lisesi değerleri toplanarak hesaplanmıştır.

için İnegöl'ü tercih edenlerin sırasıyla en çok Yenişehir, Domaniç (Kütahya) ve Keles ilçelerinden geldiği, İnegöl'den ortaöğretim için en çok seyahat edilen ilçelerin ise Bursa Merkez, Yenişehir ve Domaniç (Kütahya) olduğu tespit edilmiştir³.

Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)

Üniversite Adı	Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı
B.U.Ü. Gemlik İnegöl İşletme Fak.	İşletme	300
B.U.Ü. Gemlik İnegöl İşletme Fak.	Uluslararası İşletmecilik ve Ticaret	334
B.U.Ü. Gemlik İnegöl İşletme Fak.	Yönetim Bilişim Sistemleri	297
B.U.Ü. İnegöl MYO	Çocuk Gelişimi	314
B.U.Ü. İnegöl MYO	Dış Ticaret	310
B.U.Ü. İnegöl MYO	Elektrik	163
B.U.Ü. İnegöl MYO	İlk ve Acil Yardım	38
B.U.Ü. İnegöl MYO	İnşaat	1
B.U.Ü. İnegöl MYO	İnşaat Teknolojisi	166
B.U.Ü. İnegöl MYO	İşletme Yönetimi	246
B.U.Ü. İnegöl MYO	İthalat-İhracat	1
B.U.Ü. İnegöl MYO	Makine	168
B.U.Ü. İnegöl MYO	Mobilya ve Dekorasyon	85
B.U.Ü. İnegöl MYO	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	268
B.U.Ü. İnegöl MYO	Pazarlama	107
B.U.Ü. İnegöl MYO	Tekstil Teknolojisi	60
	TOPLAM	2798

Kaynak: YÖK (2020-2021)

İnegöl ilçesinde Uludağ Üniversitesine bağlı bir adet fakülte ile bir adet meslek yüksek okulu bulunmaktadır. İnegöl İşletme Fakültesinde 3 adet bölümde toplam 931 öğrenci bulunurken, İnegöl Meslek Yüksekokulunda 12 adet bölüm ve 1.885 öğrenci bulunmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmüş YER-SİS (2020) çalışması neticesinde yükseköğretim eğitimi için İnegöl'den seyahat edenlerin sırasıyla en çok İstanbul, Kütahya ve Bursa'yı tercih ettiği görülmektedir⁴

6.4. Sağlık

- Toplam Hastane Sayısı (2020) : 4
- Hastane yatak sayısı (yoğun bakım dahil) (2020) : 494
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) : 1,75
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 91
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) : 0,32
- Toplam hekim sayısı (2020) : 185

³ <https://yersis.gov.tr>

⁴ <https://yersis.gov.tr>

YER-SİS çalışmasında yer verilen ağ analizine göre sağlık hizmetlerine ulaşabilmek için İnegöl dışından gelenlerin ağırlıklı olarak Yenişehir, Domaniç ve Keles ilçelerinden geldiği, İnegöl'den sağlık hizmeti için seyahat edenlerin ise ağırlıklı olarak Bursa, İstanbul ve Ankara illerini tercih ettikleri görülmektedir⁵.

7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Termal, doğa, tarih, gastronomi

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Oylat Kaplıcaları, Hilmiye Mağarası, Ortaköy Kervansaray, İnegöl Köftesi, İshakpaşa Külliyesi, Kurşunlu Camii-Kurşunlu Han, Turgut Alp Türbesi, Bayhoca Türbesi, Arpakarı Tepe Yamaç Paraşütü Pisti, Boğazova Yaban Hayatı Koruma Sahası, İnegöl Kent Müzesi, İnegöl Mobilya ve Ağaç İşleri Müzesi, Elmaçayır Mağarası, Fevziye Kanyonu, Kıran Şelalesi, Dokuzlar Şelalesi, Oylat Şelalesi

Somut Olmayan Kültürel Miras: Köfün kültürü, el açması börek kültürü, yağmur duası, kahve kültürü

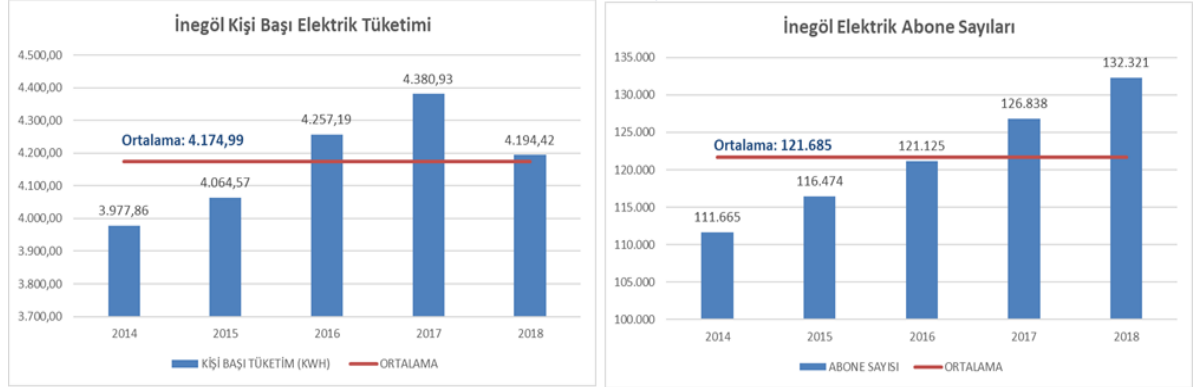
- İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 7
- İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 9
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Doluluk oranı, 2021) : %42,45
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama kalış süresi, 2021) : 2,05

8. ALTYAPI

8.1. Elektrik

İnegöl ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5. İnegöl İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

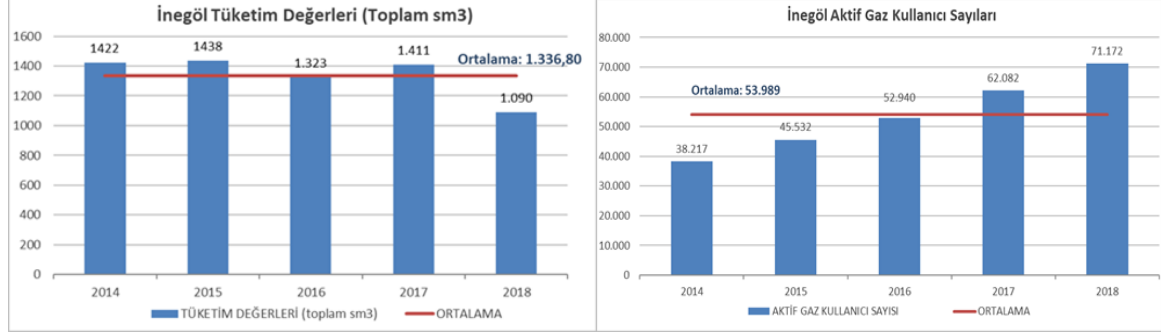
Kaynak: Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

⁵ <https://yersis.gov.tr>

8.2. Doğalgaz

İnegöl ilçesine ait 2014-2018 yılları arası doğalgaz kullanımları aşağıda yer almaktadır. Son yıllarda abone sayısının artmasına rağmen yıllık tüketim miktarındaki düşüş, doğalgaz tüketim maliyetlerindeki artışlar ve ilçede mobilya üretiminden artık olarak çıkan ağaç ürünlerinin ısınma amaçlı kullanımı ile açıklanabilir.

Şekil 6. İnegöl İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: Bursagaz A.Ş.

9. EKONOMİK YAPI

İnegöl, çevresindeki ormanlar sayesinde uzun yıllar boyunca orman ürünleri ve kereste endüstrisine dayalı bir imalat sanayisi geliştirmiştir. Mobilya üretimi de bu alanda önemli bir yer tutmuş, son yıllarda çeşitlilik ve kalite konularında büyük ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu süreç, küçük işletmelerden büyük fabrikalara geçişi hızlandırarak istihdam ve ihracatı büyük ölçüde artırmıştır. 1977 yılında, İnegöl Belediyesi ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın girişimleriyle Organize Sanayi Bölgesi kurulmuş, bu da orman ürünleri dışında tekstil, otomotiv yan sanayi ve diğer sanayi sektörlerinin gelişmesine olanak tanımıştır.

Cumhuriyet Dönemi'nde, İnegöl'ün coğrafi konumu sayesinde ekonomisi büyük ölçüde gelişmiştir. 1927 yılında şehirde üç dokuma fabrikası, iki tahıl fabrikası, bir kereste fabrikası, iki tereyağı, yoğurt ve peynir imalathaneleri, mısır kırma makineleri, yün tarakları ve çorap ile fanila imalathaneleri gibi küçük işletmeler bulunuyordu. İnegöl, ilerleyen yıllarda da büyüyerek gelişimini sürdürmüştür.

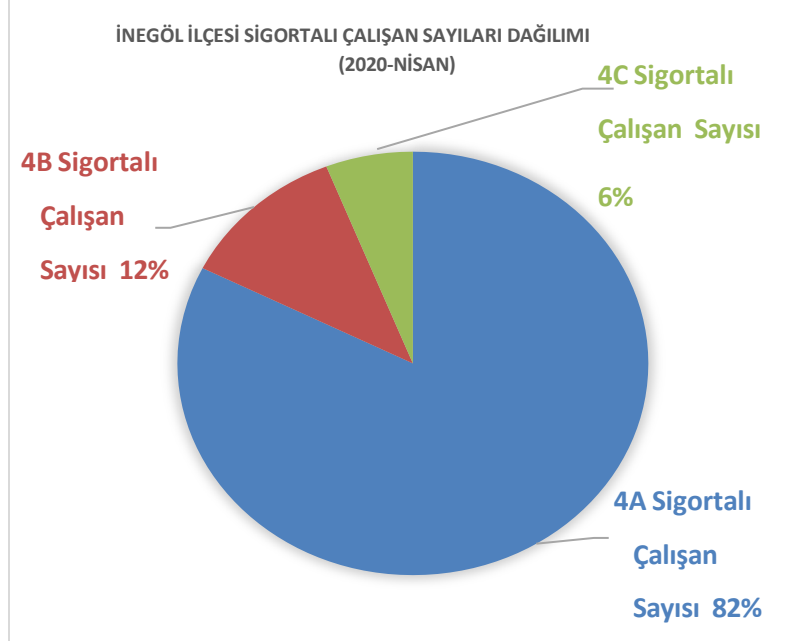
İnegöl'de yeni yatırımları desteklemek amacıyla Mobilya Ağaç İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi kurulmuş ve bu bölge 2006 yılında Bursa Valiliği, İnegöl Belediyesi ve İnegöl Ticaret ve Sanayi Odası'nın ortaklığıyla hayata geçirilmiştir. Bu organize sanayi bölgesi, Bursa-Eskişehir Karayolu'nun 43. km'sinde konumlanmış olup ülkenin büyük şehirlerine kolay ulaşım imkânı sunmaktadır. Ayrıca, Mudanya Limanı'na 76 km, Gemlik Limanı'na 75 km uzaklığı sayesinde deniz yoluyla taşımacılık yapılabilen, Yenişehir Havalimanı sayesinde de hava ulaşımı sağlanmaktadır. Organize Sanayi Bölgesi, 3.000.000 m²'lik bir alanı kapsamaktadır ve tüm altyapı çalışmaları tamamlanmış durumdadır. Bu bölge içinde

yerleşim açısından 10.000 m² ile 200.000 m² arasında değişen büyüklükte 90 sanayi parseli bulunmaktadır. İnegöl'de, Türkiye'nin ihracatına büyük katkılar sağlayan önemli işletmeler de yer almaktadır.

9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

İnegöl ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %82 oranında 4A (SGK) sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. %12 oranı ile 4B (BAĞ-KUR) sigortalı çalışanlar ikinci sırada yer alırken, ilçede 4C (Kamu) sigortalı çalışan sayısı oranı ise %6'dır.

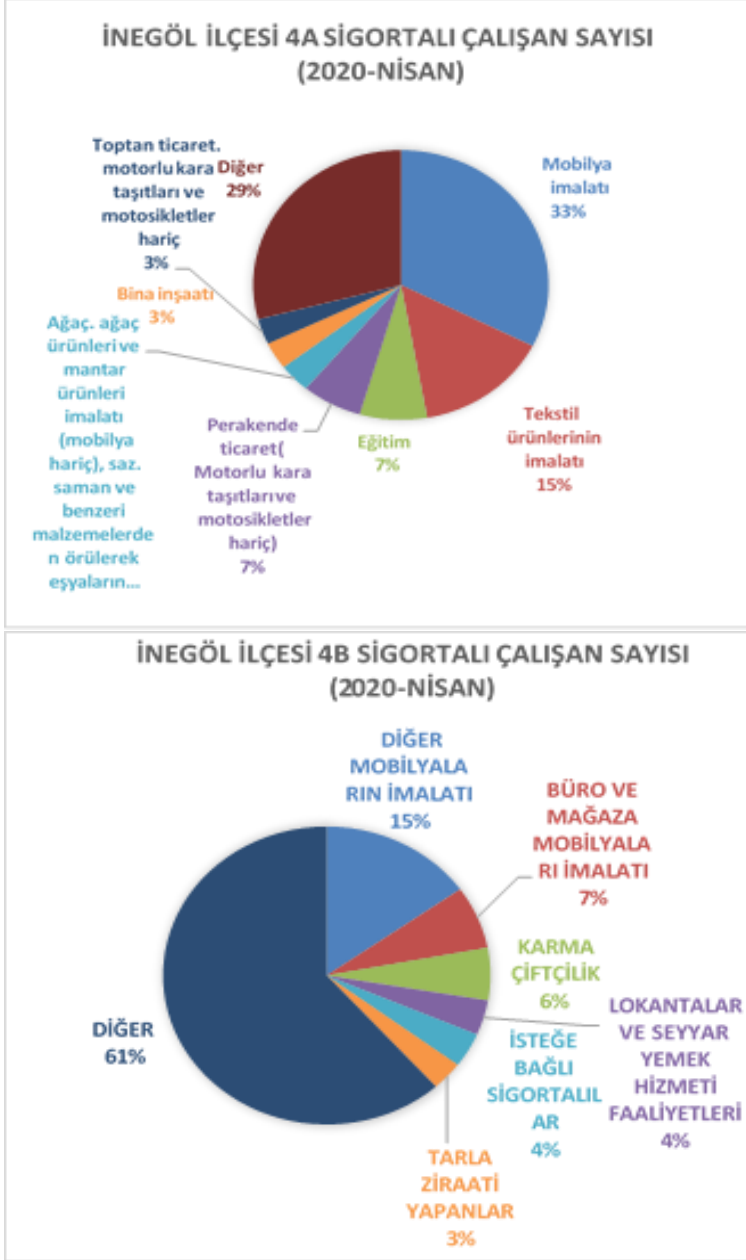
Şekil 7. İnegöl İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

4A sigortalı çalışanlar arasında %33 oranı ile mobilya imalatı ve %15 oranı ile tekstil ürünlerinin imalatı, 4B sigortalı çalışanlar arasında %15 diğer mobilyaların ve %7 büro-mağaza mobilyalarının imalatı olmak üzere toplam %22 oranı ile mobilya imalatı öne çıkmaktadır. Bursa il genelinde 4C sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde ise Osmangazi, Nilüfer ve Yıldırım ilçelerinden sonra %6 oranı ile İnegöl ilçesi dördüncü sırada yer almaktadır.

Şekil 8. İnegöl İlçesi Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde ise “Meyve, İçecek ve Baharat Bitkileri” için kullanılan alanların yıllar itibarıyla genişlediği gözlemlenmiştir. “Nadas” ayrılan, “Sebze” ve “Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler” için kullanılan alanların ise yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği görülürken, 2021 yılında 735 dönümlük bir alanın “Süs Bitkileri” üretimi için kullanıldığı görülmüştür. İlçede kısıtlı da olsa örtü altı üretim yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5. İnegöl İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Ürün Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri	93.904	102.217	105.533	105.560	109.143
Nadas	4.000	4.000	510	3.500	3.599
Örtüaltı Tarım	106	69	140	113	85
Sebze	9.936	10.777	9.899	10.137	10.973
Süs Bitkileri	-	-	-	700	735
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	152.466	145.097	146.928	158.210	166.807

Kaynak: TÜİK

İlçede en çok üretilen meyveler armut, şeftali, kiraz ve çilek iken ahududu (%10,6), mavi yemiş (%9,62), armut (%5,42) ve muşmula (%6,25) üretiminde ülke üretiminin önemli bir payına sahiptir. İlçede en çok üretilen sebzeler salçalık ve sofralık domates, beyaz lahana ve taze fasulye iken Türkiye’de yetiştirilen brüksel lahanasının %1,26’sı ilçede üretilmektedir. İlçede üretilen tarla bitkilerinde silajlık mısır, yonca, buğday ve patates öne çıkarken, ülkemizdeki kuru bezelye üretiminin %7,98’i, kuru bakla üretiminin %2,35’i İnegöl ilçesinde yetiştirilmektedir. İlçede sınırlı miktarda örtü altı tarım yapılmaktadır.

Tablo 6. İnegöl İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri(Ton)

Ürün	2017	2018	2019	2020	2021
MEYVELER					
Armut	24.613	24.306	24.594	36.100	28.762
Şeftali	18.000	21.619	22.088	27.496	22.600
Çilek	10.000	11.000	13.000	15.000	16.000
Kiraz	12.780	13.519	13.561	16.425	14.996
SEBZELER					
Domates Salçalık	5.866	7.599	7.000	6.750	7.000
Domates Sofralık	3.964	3.626	3.721	5.613	5.650
Biber Salçalık, Kopya	130	518	515	673	2.600
Lahana Beyaz	3.000	3.400	3.060	2.244	2.040
TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER					
Mısır Slaj	32.300	36.425	40.675	60.440	63.300
Yonca Yeşilot	13.500	13.800	14.850	46.288	49.000
Buğday	22.810	25.018	24.981	27.577	29.317
Patates	21.590	22.389	23.250	25.484	27.474

Kaynak: TÜİK

Tablo 7. İnegöl İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Ahududu	540	%10,60
Maviyemiş	240	%9,62
Lahana Brüksel	34	%1,26
Brokoli	555	%0,53
Bezelye, Kuru	144	%7,98
Bakla, Kuru	104	%2,35
Muşmula	302	%6,25
Marul (Kıvırcık)	144	%0,25

Kaynak: TÜİK

Bursa Büyükşehir Belediyesinin iştiraki olarak faaliyet gösteren ve ildeki tarım faaliyetlerini destekleyen TARIM PEYZAJ A.Ş. tarafından ilçedeki çiftçilere son 2 yılda dağıtılan fidan sayıları Tablo 8’da belirtilmiştir.

Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)

Ürün	Fidan sayısı
Yaban Mersini	117.800
Ahududu	172.500
Aronya	38,700
Gojiberry	760

Kaynak: Tarım Peyzaj A.Ş.

Bitkisel üretimin ön plana çıktığı ilçede hayvansal üretim anlamında kısıtlı üretim yapılırsa da küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve et tavuğu yetiştiriciliği öne çıkmaktadır.

Tablo 9. İnegöl İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)

Hayvan Sayıları	Baş (Adet)	Türkiye'deki Payı
Büyükbaş	20.052	%0,11
Küçükbaş	79.646	%0,14
At	92	%0,11
Katır - Eşek	114	%0,10
Yumurta Tavuğu	520.970	%0,19
Hindi	11.500	%0,01
Kaz	2.800	%0,06
Ördek	1.250	%0,08

Kaynak: TÜİK

Toplam 8350 çiftçinin faaliyet gösterdiği ilçede 57 tarımsal kalkınma kooperatifi, 15 sulama kooperatifi ve 3 üretici birliği faaliyet göstermektedir.

Tablo 10. İnegöl İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	8.350
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	3.650
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	4.700
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	57
Sulama Kooperatifi Sayısı	15
Üretici Birlikleri Sayısı	3

Kaynak: Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlçede yer alan üretici birlikleri “Süt Üreticileri Birliği”, “Meyve Üreticileri Birliği”, “Kırmızı Et Üreticileri Birliği”dir. İlçede ayrıca İl Ticaret Müdürlüğü yetkisinde üretim ve pazarlama kooperatifi olarak “S.S.S. 592 Sayılı İnegöl Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifi”, “S.S. İnegöl Fırıncılar Üretim ve Pazarlama Kooperatifi”, “S.S. İnegöl Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi” faaliyet göstermektedir.

Tablo 11. İnegöl İlçesi Arıcılık Verileri (2021)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (ton)	Türkiye'deki Payı
156	150	8.767	8.917	41	%0,04

Kaynak: TÜİK

İlçede 156 hanede bal üretimi yapılırken toplam 41 ton ile ülke üretiminin %0,04'ü gerçekleştirilmektedir. Ayrıca 2 hanede ipek böcekçiliği yapılmaktadır.

Tablo 12. İnegöl İpekböcekçiliği Verileri (2021)

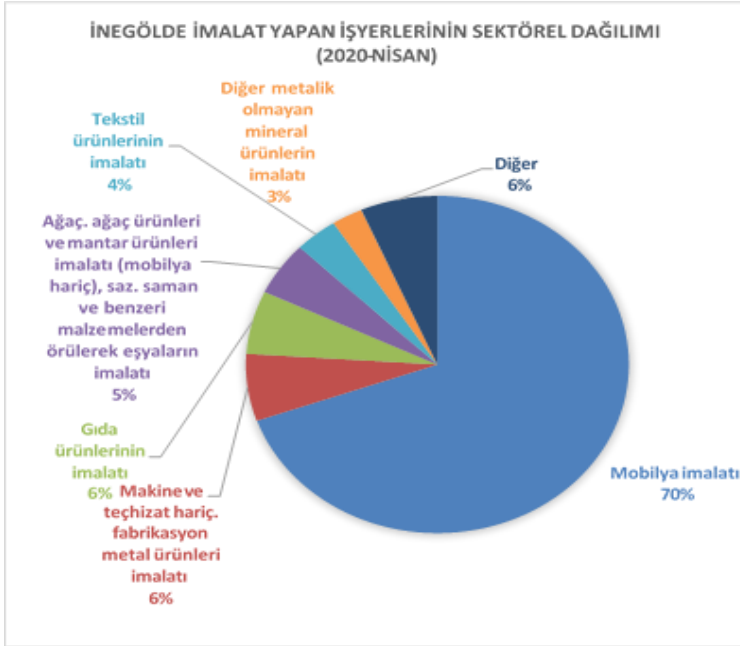
Köy Sayısı	İşletme Sayısı	İpek Böceği (Kutu)
2	2	10

Kaynak: TÜİK

9.3. Sanayi

İnegöl'de imalat sanayi incelendiğinde mobilya, tekstil, gıda ile ağaç işleri ve orman ürünleri sektörleri ön plana çıkmaktadır. İmalat yapan işyeri sayıları incelendiğinde %70 ile mobilya imalatı net bir şekilde öne çıkarken, bu sektörü %6 ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı, yine %6 ile gıda ürünleri imalatı, %5 ile mobilya hariç ağaç ürünleri imalatı ve %4 ile tekstil ürünleri imalatı takip etmektedir.

Şekil 9. İnegöl' de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

İlçede "İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas OSB", "İnegöl OSB" ve "Yenice OSB" olmak üzere toplam 3 tane organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Organize sanayi bölgelerinin büyüklükleri, doluluk oranları ve sektörel yoğunlaşma verileri aşağıda belirtilmiştir.

İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha)	:675 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı	:127
OSB Çalışan Sayısı	:4.500
OSB Doluluk Oranı	: %94

Tablo 13. İnegöl Mobilya Ağaç İşleri İhtisas OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	1
Makina	0
Mobilya ve Orman Ürünleri	72
Ambalaj	1
Diğer (Cam, döküm vb.)	5
Toplam	79

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

İnegöl OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha)	:272 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı	:109
OSB Çalışan Sayısı	:13.500
OSB Doluluk Oranı	: %100

Tablo 14. İnegöl OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Tekstil	28
Mobilya ve Orman Ürünleri	27
Metal	1
Otomotiv ve Yan Sanayi	1
Gıda	4
Kimya	5
Ambalaj	2
Diğer (Cam, döküm vb.)	5
Toplam	73

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

Yenice OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha)	:120 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı	:97
OSB Çalışan Sayısı	:2.500
OSB Doluluk Oranı	: %37

Tablo 15. Yenice OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Tekstil	6
Otomotiv ve Yan Sanayi	2
Makine	1
Mobilya ve Orman Ürünleri	14
Gıda	3
Kimya	2
Ambalaj	1
Diğer (Cam, döküm vb.)	2
Toplam	31

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2019

9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

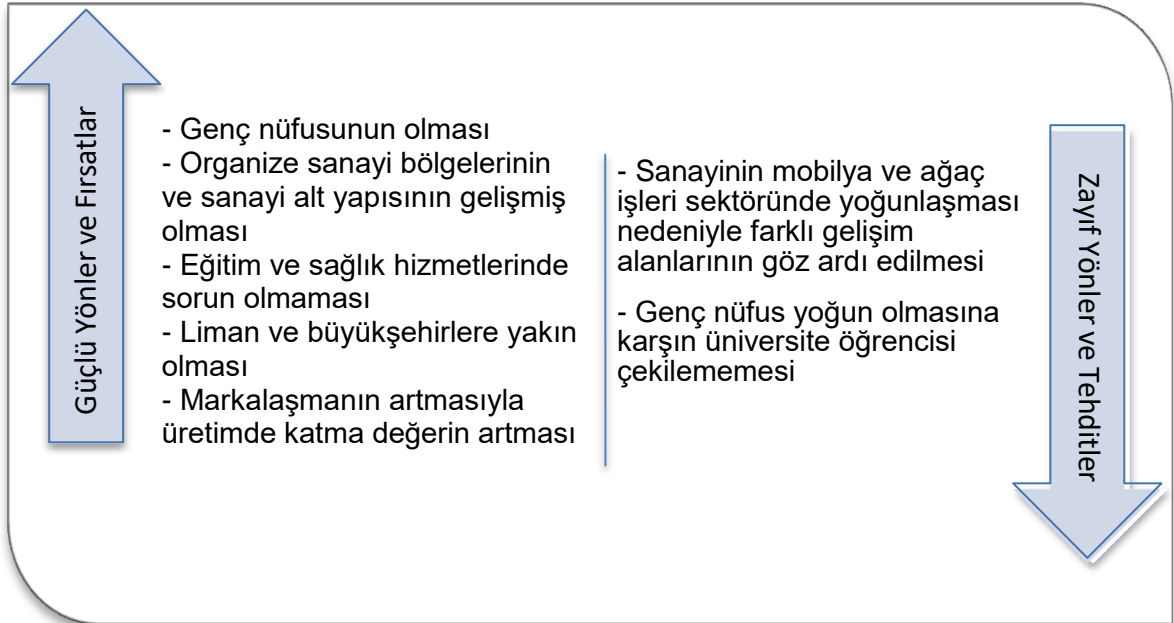
İlçede bir adet küçük sanayi sitesi bulunmakta olup tamamen doludur. 655 işyerinin bulunduğu sanayi sitesinde 4545 kişi istihdam edilmektedir.

Tablo 16. İnegöl İlçesi KSS Verileri

Adı	Toplam alanı (Dönüm)	Toplam işyeri	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı %	Yaklaşık istihdam
İNEGÖL	315	655	655	0	100	4545

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2020

10. GZFT ANALİZİ

11.SONUÇ

İnegöl, uzun yıllar boyunca tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamış bir bölge olmuştur. Ayrıca çevresindeki zengin orman kaynakları, orman ürünleri sanayisinin gelişmesine katkıda bulunmuştur. İnegöl, özellikle coğrafi konumu nedeniyle orman ürünleri imalatında uzun bir geçmişe sahiptir. Başlangıçta ahşap ürünlerinin üretildiği İnegöl, 1950'lerden itibaren tamamen mobilya imalatına odaklanmış ve küçük atölyelerde bu sektörde büyümüştür. Bu dönemden günümüze kadar orman ürünlerinin yanı sıra tekstil ve diğer sektörlerde faaliyet gösteren birçok firma ve tesis kurulmuştur.

İnegöl'ün en büyük istihdam sağlayan sektörleri ağaç ürünleri, mobilya ve tekstil üretimidir. Şu anda sadece organize sanayi bölgesinde yaklaşık 100 fabrika bulunmaktadır. İnegöl'ün 2. organize sanayi bölgesi, Türkiye'nin ilk mobilya ihtisas organize sanayi bölgesi olarak ahşap işçiliği ve mobilya üretimine odaklanmıştır.

İnegöl, yılda iki defa düzenlenen MODEF mobilya fuarları gibi etkinliklerle tanınır ve Türkiye ihracat sıralamasında il bazında ön sıralarda yer alır. İnegöl'ün dış ticaret hacmi 1 milyar doları aşmıştır ve ihracat yapılan ülke sayısı yaklaşık 200'dür.

Ekonomik açıdan tarım da İnegöl için önemlidir. İnegöl, meyve üretimi, fidancılık, ay çekirdeği, çilek, armut, şeftali, yaban mersini, elma gibi birçok tarımsal ürünle hem ülke içinde hem de dünya çapında tercih edilen bir markadır. Fidancılık alanında da Türkiye'nin önde gelen merkezlerinden biridir.

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Merkez Ofis

İşiktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:22
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel : 0 224 211 13 27
Faks : 0 224 211 13 29
E-Posta : bebka@bebka.org.tr
KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

 @tcbebka

 /bebka

 /bebka

 /tcbebka

 /tcbebka

bebka.org.tr